

Græci enim persusum aqua hordeum nocte una siccabant, ac postero die frangebant: deinde molis frangebant. Erant & qui uehementius tostum rursus exigua aqua aspergerent, sicarentq; prius quàm molirent. Alij uerò uirentibus spicis decussim hordeum recens purgabant, madidumq; tundebant in pila, atq; in coribibus eluebant: siccatumq; in sole rursus tundebant, & purgatum molebant. Quocumq; autem genere præparato uicenis hordei libris, ternas seminis lini, & coriandri selibras, salisq; acetabulo, torrentes ante omnia miscebant in mola. Itali uerò sine persusione hordeum tostum in subtilem formam molebant, iisdem additis, atq; etiam milio. hæc ex Plinio. Caterum aliam rationem parandi potentam prodidit Galenus libro primo de alimentorum facultatibus. Vbi non ex alijs seminibus admittis, ut Plinius tradit; sed ex hordeo tantum recenti, ac nouo mediocriter tosto laudatissimam fieri potentam scribit. Quare crediderim, ijs medicamentis, quæ in Dioscoridis, & Galeni scriptis potentam expetere inueniuntur, eam legitime imponendam esse, quæ ex recenti, & uiridi adhuc hordeo modicè tosto, & in farinam redacto parari debeat: quòd de hac utrunque intellexisse non dubitem. Hordeum quod Latinis, κριθά Græcis appellatur; Arabibus, Χα-
 10 hæc, aut Shair: Italis, orzo: Germanis, Gersten: Hispanis, Cenada: Gallis, Orge.

Nomina.

Zythos. ZYTHVM. CAP. LXXX.

EX HORDEO potus fit, cui Zytho nomen est. Is vrinam cit. renes, & neruos tentat: membran-
 nis, præfertim cerebrum vestientibus, officit. Inflationem parit, vitiosum succum creat, elephantia-
 fin gignit. Persusum zytho ebur, obsequiosum, & operi tractabile redditur.

Kouçmi. CVRMI. CAP. LXXXI.

20 FIT ET ex hordeo potus, quem Curmi nominant. eoq; sæpe potu pro uino vtuntur: verum
 dolorem capitis mouet, malum succum gignit, neruis nocet. Confimilia etiam potus genera ex tri-
 tico fieri solent, in Iberia, quæ occidentem spectat, & Britannia.

ZYTHVM, quantum ex Dioscoride colligi potest, potus sanè fuerit ex macerato hordeo, uel tritico paratus, illi maxime similis, qui aquilonaribus regionibus Ceruisia appellatur. Siquidem huius rei testis est Plinius lib. XXII. capite ultimo, ubi sic inquit. Et frugum quidem hæc sunt in usu medico. Ex iisdem fiunt & potus: zythum in Aegyp-
 30 pto: ælia, & ceria in Hispania: ceruisia, & plura genera in Gallia, alijsq; prouincijs. hæc Plinius. A zytho pa-
 rum differt Curmi, quòd & ipsam paretur è frugibus, nimirum hordeo, triticoq; in aqua maceratis, bibaturq; uini
 loco. Quamobrem credendum est, nil aliud zythum, & curmi fuisse antiquis, quàm Ceruisia, quam loco uini bibit hoc
 auo uniuersa regio septentrionalis: nempe Germania, Bohemia, Polonia, Embria, Gallia, & alie argentes Europa
 regiones. Nec aliam inter zythum, & curmi crediderim esse dif-
 ferentiam, quàm in conficiendi ratione, cum eorum utrunque fiat
 ex eadem fruge. Siquidem conficiendi ratio uno, uel altero modo
 adhibita, rerum facultates & auget, & imminuit, cum plus, uel
 minus cocturae adhibent artifices, quemadmodum etiam hac tem-
 pestate in Germania euenit. Nam etsi omnes illi potus ex hordeo,
 uel tritico parentur; diuersa tamen est apparandi ratio, cum sapo-
 ribus inter se differant. Alie namq; dulces, gratæq; gustui sunt:
 alie uerò amaræ, austeræq; habentur. quinetiam alie turbidæ, æ-
 lie claræ pellucidæq; cernuntur. In Bauaria antequàm potus suos
 conficiant, hordeum, & triticum macerant lupulorum decocto.
 Quo fit, ut non leui plectatur pœna, qui lupulos secuerit, uel de-
 perderit. Serunt enim Bauari lupulos, coluntq; hanc ob causam,
 ut nos uites, demetuntq; eorum flores, & fructus statuis tempo-
 ribus: quandoquidem eorum decocto macerata fruges, non modò
 fermentantur; sed & uini speciem induunt. Quapropter potus
 inde confectus gustatu gratior euadit. Inebriat is largius sumptus,
 quemadmodum & uinum, perduratq; eius temulentia longè diu-
 tius, quòd crassior, concoctusq; difficilior sit, quàm uinum. Zythos
 sic Græcè, ut Zythum item Latine, & Italicè Zytho uocatur.

Zythi, & cur-
 mitis confide-
 ratio.

ZEA.

Zea. ZEA. CAP. LXXXII.

ZEA duorum generum est. vna simplex: altera in ge-
 minis putaminibus grana bina iuncta gerit, ob id dicoc-
 cos appellatur. Plus quàm hordeum alit, ori grata. dige-
 ritur in panificia, minus quàm triticum alens.

NISI Zea, de qua hic differit Dioscorides, illud fuerit fru-
 30 gis genus, quod Itali partim Spelta, partim Pirra uulgo dicunt;
 aliam quidem frugis speciem prouenire in Italia non facile credi-
 derim,

Nomina.

Zea confide-
 ratio.

derim, quæ legitimam referat zeam. Verum enimvero quod zea, Italica sit spelta, facile ex Dioscoride coniectari potest, quod scripserit duplicem esse zeam, quarum una simplex, altera dicoccos appellatur, eo quod in geminis putaminibus grana bina gerat. Nam & Spelta apud Italos diuon est generum: una spicas profert simplicibus granorum uersibus: altera uero ipsi duplicibus constat, in quibus singulus folliculus duo concludit grana. Zeam hanc quidam, ut Foroilienses, Pirra farræ uulgò appellant, quod ex ipsius deglubitis granis farris modo halicam conficiant. Plinius præterea libro XVIII. cap. VIII. zeam esse Italiae in Campania maxime, & semen uocari ait. Id quod manifestè ostendit, cum zea fuerit copiosa fruges in Italia, facile in hunc usque diem eius perdurare prouentum. Quod cum ita esse certò credam, nil aliud antiquorum zea esse potest, quàm spelta nobis uocata. Hanc Hetruscæ antiquos quadantenus secuti appellant uulgò biada. Nam quemadmodum hoc nomen semen, omnibus seminibus est commune: ita biada, quæ idem est, quod seges, cunctis segetibus, & frugibus communiter aptari potest. Sunt & apud Insu-
bres, qui Speltam, algam quasi alicam uocent. quod facile attestatur hanc esse zeam. Siquidem & ueteres deglubita-
tam zeam halicam appellauerunt. Zea meminit Galenus lib. VI. simpl. medicamentorum sic inquit. Zea uniuersa
sua facultate quodammodo in medio est tritici, & hordei. Itaq; ex illis cognoscatur. Eius nomen Græcum ζεα,
Latinum, pariter & Italicum zea: Arabicum, Hais: Germanicum, Speltz, S. Peters korn, Kin: korn, & Din-
ckelkorn: Hispanicum, Spelta: Gallicum, Espeltra, & Espeautre.

Zea uires ex
Galeno.
Nomina.

Κρίμων. CRIMNON.

CAP. LXXXIII.

CRIMNON crassior est ex zea, triticoque farina, ex qua pultem faciunt. Abunde alit, † sed ægrè conficitur: aluum vehementius adstringit, si zea, ex qua fit, prius torreatur.

Crimni con-
sideratio.
Nomina.

CRIMNON crassior zea, aut tritici farina extitit apud antiquos, qua ad pultem conficiendam utebantur: quaq; loco panis diutius uictitarunt, ut Plinius est auctor libro XVIII. cap. VIII. Κρίμων id Græci, quod etiam Latini Crimum, & Hispani Farina atorcolada, aut Rolum uocant.

† Neque Ruellium, neque communem, uulgatamq; Græcam lectionem hic secuti sumus: sed Marcellum, qui probatissimi codicis testimonio non δὲ κατέργασον, quod facile conficitur; sed ἀκατέργασον, quod ægrè concoquatur, legendum putat.

Ὀλυρα. OLYRA.

CAP. LXXXIIII.

EIDEM zea generi † olyra adscribitur, sed minus aliquantò nutrit. In panes, ut zea, cogitur. Fit quoque ex olyra crassior farina, quam Græci crimnon uocitant.

Olyrae confi-
deratio.
Marcelli, &
multorū opi.
reprobata.

OLYRAM zea esse speciem, Dioscoridis testimonio, ambigit nemo; tamen si hac ætate non feratur in Italia. Ideoq; Galenus ipsam pollere facultatibus ait, quibus & zea: is enim utranq; inter triticum, & hordeum medium tenere temperamentum asseruit. Adducitur autem Marcellus, ut ferè credat, olyram à Secale uulgò uocato, è quo rustici alpium cultores panem conficiunt, minime differre. Qua in re Plinium sibi alioqui familiarem oscitanter legisse demonstrat, cum non animaduertit seorsum, ac differenter scripsisse Plinium de olyra, et secale, quod speciatim farraginem appellauit lib. XVIII. Nam cap. X. ex arinca, quam Græci olyram uocant, fieri dulcissimum panem scribit. At XVI. ex secale deterrimum, & tantum ad arcendam famem utilem. In eodem uersatur errore Otho Brunfelsius eo compendio, in quo sibi omnia Dioscoridis simplicia medicamenta declarasse, nobis autem confusse uidetur. Siquidem is inter alias ineptias asserit olyram omnino esse secale. Ad hæc non possum non admirari Hermolaum, Manardum, & Ruellium alioqui doctissimos uiros: quippe qui uno ore fateantur, olyram Plinio siliginem nuncupari, cum is speciatim de siligine, & olyra, tanquam de rebus inuicem discrepantibus scripserit lib. XVIII. capite octauo, nono, & decimo. Quandoquidem is pro siligine intelligit quoddam præstantissimi frumenti genus, ex cuius farina ueteres panem candidissimum, leuissimumq; conficiebant: pro Olyra autem aliam frugis speciem, ex qua dulcis fiebat panis, uocatq; hanc Arincam; sicuti etiam libro XXI. capite uigesimo quinto, non (ut ij quidem asserunt) siliginem. Horum sententiam refellit etiamnum Galenus libro primo de alimentorum facultatibus, ubi de pane agens, inquit. Panis quidem sincerissimus cum à Romanis, tum ab omnibus ferè, qui illorum subiacent imperio, siliginæ uocatur. Nam silignis, quæ Latina inflexione siligo dicitur, Græca uox non est, nec apud illos alia habetur. Quod minime dixisset Galenus, si olyra, & siligo idem fuissent: cum olyra Græca planè sit uox. Ex quibus colligi potest, quod si olyra, & siligo idem extitissent, nequaquam affirmasset Galenus, siliginem apud Græcos carere nomine. Hallucinantur itaq; non solum qui putant ueterum siliginem, & olyram esse idem; sed & qui existimant olyram esse secale, quam Plinius farraginem, nos uerò uulgò Segala appellamus. Siquidem præter rationes, & auctoritates à nobis adductas, id etiam experimento falsum esse manifestè deprehenditur, quod panis siliginæ Galeno purissimus, candidissimus, & omnium ad alendum aptissimus reddatur. Apud nos uerò impurissimus sit, nigerrimus, & ad alendum imbecillimus, qui ex secale, uel farragine conficitur. Zea species Ὀλυρα Græcis, Olyra similiter Latinis appellatur, quemadmodum & Italis: Germanis, Roeken, et horn: Hispanis, Centeno blanquo: Gallis, Seigle blanche.
† Ne quis frustra querat siliginis caput, lectorcm admonitum uolumus, hic nos minime secutos esse Ruellium, qui Ὀλυρα siliginem uertit: sed Græcam uocem retinuisse, quod olyram à siligine planè differre censeamus, ut in commentario ostendimus.

Nomina.

Α' Ὀλυρα.

Αθήρα. ATHERA.

CAP. LXXXV.

ATHERA ex zea fit tenuissimè molita. Est autem sorbitio, quasi liquida pulvicula, infantibus conueniens, & cataplasmatibus efficax.

CUM Dioscorides, satis superq; declarauerit, quid sit Athera, necessarium quidem non duximus de ea plura scribere. Veruntamen illud ignorandum non est, quòd nonnulli auctores sunt, qui Atheram etiam fieri asserant ex tritico, olyra, & amylo. Hæc Germanis uulgò Mosa nuncupatur: utunturq; ea plurimum non modò infantulorum lactentium cibis, quemadmodum nos pane in aqua decocto; sed & quotidianis mensis, quam ex farina, lacte, & butyro parant, ut ij quidem norunt, qui diu in Germania uersati sunt. Quæ αθήρα Græcè, Athera item Latine, & Italicè nominatur: Germanicè, Muos; Hispanicè, Papas.

Atheræ consideratio.

Nomina.

Τράγος. TRAGOS.

CAP. LXXXVI.

TRAGOS quandam halicæ frugis figuram gerit. Multò minus, quàm zea nutrit, quòd multum aceris habeat: quare ægrius conficitur, aluumq;ue magis emollit.

TRAGOS, quem aliqui halicam, nonnulli uerò far notis referre asserunt, hæc ætate, quod ego sciam, non prouenit in Italia. At quoniam (ut Plinius inquit lib. xviii. cap. x.) ex oriente peregrinus nobis inuectus erat, unde nostro etiam æuo innumeræ deferuntur plantæ; mirum quidem non est, si tam longo temporis tractu, relicto Italico cultu, in proprium redierit solum, ex quo primum ad nos aduehi cœpit, ut in alijs quàm plurimis euenisse comperimus. Nomen eius Græcum Τράγος, Latinum quoq; Tragus: Arabicum, Sult; Germanicum, Hamelkorn; Gallicum, Double turguet.

Tragi consideratio.

Nomina.

Βρώμος. AVENA.

CAP. LXXXVII.

AVENA genicula quædam habet: folio, & stipula triticum imitatur: & in cacuminibus dependentes paruulas ueluti locustas bipedes gerit, in quibus fermen continetur, utile ad cataplasmata, uti hordeum. Pulte huius aluus fistitur. prodest tussientibus in sorbitione succus.

TAMETSI Avena, uulgaris notitiæ seges, edita sit à natura in equorum potius, quàm hominum alimentum; in Germania tamen ab acerbis repurgata, & iure pinguium carniū elixa, frequenter in cibis sumitur, quemadmodum in Hetruria far, & oryza. Quin & pulticulam Germani ex ea parant eadem ratione, quam in Athera paulò superius retulimus. Bromos, id est, Avena (ut Galenus memoriæ prodidit libro vi. simplicium medicamentorum) unum est ex leguminibus: uerim ut medicamentum similem hordeo uim obtinet. Nam illitum desiccatur, & digerit mediocriter, & sine morsu. Temperiem autem habet paulò frigidior em. Nonnihil etiam adstrictionis obtinet, ut uentris profluua iuuet. Et primo de alimentorum facultatibus: Hoc semen (inquit) in Asia per frequens est, & potissimum in Mysia, quæ est supra Pergamum, ubi & typha, & olyra uberrimus est prouentus. Iumentorum autem est alimentum, non hominum: nisi utique aliquando extrema fame, ad panes ex eo quoque semine conficiendos compellantur. Citra famem autem coctum, ex aqua estur cum uino dulci, aut sapa, aut mulso. Ceterum Auenæ farina (ut Plinius adnotauit lib. xxi. cap. xxv.) decocta in aceto nauos tollit. Seges hæc, quæ βρώμος Græcè, Avena Latine uocatur: Arabicè, Cartamum, siue Churtal; Italicè, Vena; Germanicè, Habern; Hispanicè, Avena, & auca; Gallicè, Auoyne.

Auenæ consideratio.

Auenæ facultas ex Gal.

Nomina.

Ὄρυζα. ORYZA.

CAP. LXXXVIII.

ORYZA frugum generis est, in palustribus, riguisq;ue nascens. Mediocriter alit: sed aluum supprimit.

y ORYZA

Orizæ facultas ex Gal.

ORYZA.

Nomina.

Halicæ consideratio.

Halicæ vires ex Galeno.

Farris, & halicæ differentia.

ORYZA adeo omnibus in cibis familiaris, frequensq; est, ut nulla prorsus explanatione in ea describenda sit opus. Quintiam de eius viribus nil aliud explicandum relinquitur, quam quod literis mandavit Galenus. qui libro VIII. de simplicium medicamentorum facultate, sic de ea paucis scribit. Oryza habet adstringentium quippiam: quare mediocriter ventrem sistit. Et lib. primo de alimentorum facultatibus: Semine hoc, inquit, omnes in stenda alio utuntur, ipsum eodem modo, quo halicam decoquentes. Difficilius tamen quam halica conficitur, & minus alit, ceu utiq; & in edendi suavitate ab ea quam plurimum deficit. ¹⁰ *ὄρυζα* Græcis, ita etiam Latinis oryza nominatur: Arabibus, Arz seu Arzi: Italis, Riso: Germanis, Reisz: Hispanis, Atroz: Gallis, Ris.

Χόλδρος. HALICA. CAP. LXXXIX.

HALICA fit ex zea, quam dicoccon appellauimus. Plus alit, quam oryza: alium magis cohibet: stomacho longè vtillior. Decocta in aceto, illitaque lepras tollit: vnguium scabritias extricat: incipientibus ægyptijs medetur. Decoctum dysentericis, quos excruciat dolor, infusum, idoneum est. ²⁰

HALICAM antiquitus parabant ex zea, cretam, & gypsum admiscentes. Huius rei auctor est Plinius lib. XVIII. cap. XI. sic inquit. Halica fit ex zea, quam semen appellauimus. Tunditur granum eius in pila lignea: nam lapidis duritia conteritur. Nobilitus, ut notum est, pilo uinctorum pœnali opera. Præmori inest pyxis ferrea, excusis inde tunicis. Iterum iisdem armentis nudata conciditur medulla. Ita fiunt halicæ tria genera ³⁰ ra, minimum, ac secundarium, grandissimum uero apberema appellat.

Nondum habent candorem suum, quo præcellunt. Iam tamen Alexandrinæ præferuntur. Postea, mirum dictu, admiscetur creta, quæ transiit in corpus, coloremq; & teneritatem affert. Inuenitur hæc inter Puteolos, & Neapolim in colle Leucogeo appellato. Halica adulterina fit maxime ex zea, quæ in Africa degenerat. Latiores eius spicæ, nigrioresq; & breui stipula, pinsunt cum arena, & sic quoq; difficulter deterunt utriculos. Posteaq; gypsum pars quarta inspergitur, atq; ut cohereret, farinario cribro subcernunt. hæcenus Plinius. Ex quo non satis admirari possum, quod ueteres & cretam, & gypsum in cibis simul cum Halica citra noxam estitissent, cum procul dubio compertum sit, gypsum in corpus assumptum adeo spiritibus meatu obstruere, ut facile homines strangulet. Nisi fortasse dixerimus, quod quanquam aliqui cretam, alij uero gypsum halicæ commiscerent, ut candidior, & mollior euaderet: ablutioibus tamen prius eam expurgabant, quam decoquendam traderent. Namq; hoc tempore gingiberis ⁴⁰ radices fabrili rubrica inficiunt, ut illas à carie, & teredine uindcent: quæ tamen & abluunt, & deradunt, & cribro excutitur, cum in ciborum condimentis, uel medicamentorum misturis eæ expetuntur. Hoc enim mihi uisus est inuisse Galenus libro primo de alimentorum facultatibus, cum ait. Ceterum diligentissime, dum ex halicæ elota sorbitiones parantur, animaduertere oportet. Quippe cum Halicam ad sorbitiones parandas elui præcipiat, id sane facere uidetur, ut repurgetur à creta, & gypso, quibus inficiebatur. Quod autem in cibum non sumeretur Halica, quæ ab omni mangonio non esset purgata, ostendit idem Galenus loco nuper citato, cum inquit. Halica ex genere est tritici, quæ ualenter nutrit, succumq; lentum habet, siue in aqua duntaxat coctam cum mulso, aut dulci uino, aut etiam adstringente sumas, siue ex oleo, saleq; conditam. Qui autem per sanitatem ob uehementem uentris mordicationem, siue à biliosi humoris copia, siue aliunde profectam, sorbitione egent, ijs halicam affatim coctam, quoad teneram ⁵⁰ staccitatem adepta colliquescat, deinde conditam, & colatam, ut pisanæ colato cremori persimilis sit, sorbendam exhibeto. Hæc Galenus. qui certè tot laudibus hæc in re Halicam non commendasset, si creta, uel gypso admistam assumpsissent in cibum. Fiebat antiquitus Halica non modò ex zea, quæ dicoccos dicitur; sed etiam ex tritico, & alijs frumentaceis, ut ex Galeno, Paulo, Actio, & alijs intelligi facile potest. Fit & hoc tempore in uniuersa Italia, quanuis eam non Halicam, sed Far falso appellitent. Nanque far ab halica longè diuersum putamus. Quod autem Far à chondro, siue halica differat, sitq; per se frumenti, uel tritici proprium genus, antiquis Adoreum uocatum, è quo Far ipsum paratur, id sanè ex plurimum probatissimorum auctorum scriptis apertissime constat. Siquidem id primum declarat Plinius lib. XVIII. cap. VIII. sic inquit. Frumenti genera non eadem ubiq; neque ubi eadem, sunt iisdem nominibus. Vulgarissimum far, quod Adoreum ueteres appellauerunt. Quin & eodem capite, ut fortasse palam faceret, aliud esse zeam, è qua fit halica; aliud uero far: Qui zea utuntur, inquit, non habent far. Item cap. VII. eiusdem libri: Populum Romanum, ait, farre tantum è frumeto trecentis annis usum Verrius tradidit. Quo tempore Romanis nullus fuit halicæ usus, ut ipse testatur Plinius lib. XII. cap. XXV. cum inquit. Halica res Romana est,

na est, & non pridem excogitata, neq; arbitror Pompei magni ætate in usu fuisse. His accedit Aselepiadis, & Galeni auctoritas lib. VII. de compositione medicamentorum secundum locos in quodam eclegmate ad cruenta sputa, ubi sic habet. Farris Clusini appellati sextarii dimidium, decocti marrubij uiridis sextarium unum. Hæc in uas uitreū coniecta per diem, & noctem macerari sinito. Sequenti die pharmacum mollito, quemadmodum halicam maceramus. hæc Galenus. Quibus palam est à farre differre halicam. Galeno deinde subscribit Aëtius lib. IX. cap. XLV. ubi ex Arabigene hæc habet. Quod uerò Latine in regionibus Romæ uicinis far appellant, hoc modo paratur. Frumentum modico tempore aqua madefacito: indeq; extractum, ac in pilam coniectum, ueluti ptisanam, à cortice repurgato. Vbi uerò corticem exuerit tollito, atq; in sole siccato: deinde manibus tritum, donec penitus à cortice fuerit mundatum, crassissime molito, ita ut granum unum in quatuor, aut quinque partes redigatur, & siccum asseruato. Vfus autem tempore halicæ modo coquitur, et à sanis in cibo sumitur. Pro ægris uerò uariæ apparatus, & epithematis quoq; admiscetur. Quidam spicas frumenti adhuc uirides tollunt, ex ipsisq; far concinnant, quo modo & suauius, & iucundius redditur. hætenus Aëtius. Ex cuius, et suprascriptorum testimonio, illud planè omnibus patere arbitror, quòd far ab halica dissideat. qua de re etiam plura, duce Deo, dicemus in epistolis nostris. Quod Græcis χὲνδος, Latinitis pariter & Italis Halica nuncupatur: Arabibus, Chandaros.

Nomina.

Κέχρηος. MILIUM. CAP. XC.

MILIUM in panes coactum, minus cæteris frugibus alit: sistit pulte sua aluum, urinam cit. Torretur milium, feruensque in sacco ponitur, ut torminibus, reliquisque doloribus, si foueatur, auxilio sit.

MILIUM, ut libro VII. simplicium medicamentorum prodidit Galenus, primo ordine refrigerat, exiccatur uerò tertio exoluto, aut certè secundo intenso. paululum etiam habet tenuitatis. Ex hac tum consistentia, tum temperatura instar quidem edulij comestum, planè inter omnia frumentacea edulia minimum confert nutrimenti: sed & uentrem desiccatur. Porrò foris impositum in sacculis idoneum est fomentum ijs, quæ citra morsum exiccari postulant: & cataplasmatibus modo illitum exiccare potest, attamen admodum friabile est, proinde difficilis est eius in cataplasmatibus usus. Quibus omnibus ea prorsus adstipulantur, quæ idem de Milio tradidit libro primo de alimentorum facultatibus, cum inquit. Milio item in pane nonnunquam utuntur, urgente frugum penuria. Panis tamen ex eo exigui est alimenti, & refrigerans. Constat insuper præaridum, & instar arenæ, aut cineris friabilem esse: nihil enim in se habet pinguitudinis, & lentoris. Iure ergo aluum humentem desiccatur. Agricola huius farina cocta, admisto adipe suillo, & oleo uescuntur. Κέχρηος Græcè, Milium Latine dicitur: Arabicè, Ieuers, Geguers, siue Giaweres: Italicè, Miglio: Germanicè, Hirs; Hispanicè, Milho, & miyo: Gallicè, Millet.

Milii uires ex Galeno.

Nomina.

Ἐλυμος. PANICVM. CAP. XCI.

PANICVM frumentaceis seminibus annumeratur, milio simile, eodemque modo in panes iugitur. Eofdem habet usus; minus tamen & nutrit, & stringit.

PANICVM, ut scriptum reliquit Galenus lib. VI. simplicium medicamentorum, ex leguminum genere est, milio specie simile, facultate certè pauci nutrimenti, & exiccatoria. Sistit quoq; nonnihil uentris fluxus, ceu ipsum etiam milium. Si uerò foris illinatur, exiccatur, atq; refrigerat. hæc Galenus. Cæterum scribit Ruellius secundo de natura stirpium uolumine, Panicum in Italia Melicam appellari. Qua in re aperte hallucinatur: namq; melica, quæ apud Insabres uulgo Melega nominatur, illud genus frugis est, quam nostrum uulgus in Hetruria Saggina uocat. Alij uerò in Italia populi Sorgo appellant. Nec usquam, quod sciam, in Italia panicum melica uocatur. MELICA autem (ut utar hoc nomine) frugis est genus tam forma, quam proceritate arundinem referens, adeò ut campi, in quibus ad maturitatem usque adoleuerit, arundineta representare uideantur. Eius tamen calamus non ut uulgatum arundinum, inanis est, sed sacchariferarum arundinum modo, alba factus medulla. Paniculae, quas ad Cybelis

Panici uires ex Galeno.

Ruel. lapsus.

Melicæ consideratio.